

แบบรายงานโรงเรียนต้นแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เชื่อนวัตกรรม พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม
พลังอ่อนโยนแห่งสรวักญะ เรียนรู้เชิงรุก
อย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำ
สอนหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต

จัดทำโดย
โรงเรียนบ้านราตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบรายงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้เชิงรุกที่ใช้ Soft Power เป็นสื่อหรือสถานการณ์การเรียนรู้ เรื่อง พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งศรัทธา เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับคำแนะนำและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด จากหลายท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร) และท่านอื่นๆที่สนับสนุนและให้กำลังใจในการดำเนินงานและขอขอบใจนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร) จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ช่วยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อให้เห็นถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหานั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวอริสา แซ่โจ้ว

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ชื่อนวัตกรรม	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม	1
วัตถุประสงค์ของการของการพัฒนานวัตกรรม	3
กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม	4
ขั้นตอนหรือวิธีการสร้างพัฒนานวัตกรรม	6
กระบวนการหาคุณภาพของนวัตกรรม	11
การนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	12
ผลการใช้นวัตกรรม	13
สรุปผลการใช้นวัตกรรม และการอภิปรายผล	13
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรม	14
บรรณานุกรม	15
ภาคผนวก	16

แบบรายงานโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1. **ชื่อนวัตกรรม** พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงสวรรค์ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

โรงเรียน บ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร)

ชื่อ-สกุล นางสาวอริสา แซ่ใจ ตำแหน่ง ครู หมายเลขโทรศัพท์ 080-4288096

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม

ในยุคปัจจุบัน กระแสวัตถุนิยมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเยาวชนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักเรียนจำนวนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากคุณธรรมอันดีงาม ไม่สนใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น และขาดความเข้าใจในคุณค่าของศาสนาและจริยธรรมอันเป็นรากเหง้าของความเป็นไทย ส่งผลให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมและสังคมในโรงเรียน เช่น ขาดความเคารพ ไม่รับผิดชอบ ขาดวินัย และไม่รู้จักร่วมกันอยู่อย่างมีสันติ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนานักเรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านทักษะชีวิตและจิตวิญญาณความเป็นไทย การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยจำเป็นต้องวางแผน กำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการ และใช้เป็นเครื่องมือนำทางในการพัฒนาการศึกษาในหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต การกำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ทักษะ 3R ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น และ 8C ได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์ ทักษะทางด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม ทักษะทางการสื่อสาร ทักษะในการสร้างความร่วมมือ ทักษะในการเผชิญวิกฤตและการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง และทักษะวิชาชีพเชิงลึก ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม การนำซอฟต์แวร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสามารถทำให้เกิดการขยาย เผยแพร่ สืบต่อ ค่านิยม วัฒนธรรมได้ ซึ่งพลังของซอฟต์แวร์นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดความชอบของผู้อื่นโดยการให้ความรู้ผ่านรูปแบบการศึกษาที่เป็นระบบแบบแผน และอาจเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดระดับโลกในการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่คนอื่นทำ หรือสามารถกำหนดสิ่งที่พวกเขาต้องการจะทำได้ เกิดเป็นรูปแบบของบุคคลที่ต้องเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เท่าทันโลก สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และเป็นบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 หรือศตวรรษหน้าซึ่งจำเป็นต้องมีจริยธรรม คุณธรรม โดยแสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นทางศีลธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อแสดงให้เห็นถึงการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมความเจริญรุ่งเรืองของประเทศผ่านการศึกษาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

โรงเรียนจึงได้พัฒนานวัตกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงสวรรค์ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม” ขึ้น โดยมีแนวคิดสำคัญในการใช้ “Soft Power ทางวัฒนธรรม” ผสานกับ “Active Learning” หรือการเรียนรู้เชิงรุก นำ “บทสรวงสวรรค์” ซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดคุณธรรมผ่านการแสดงออกทางวาจาและพฤติกรรมของนักเรียน โดยเชื่อมโยงกับ “10 คำสอนของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ลึกซึ้ง และเหมาะสมต่อการปลูกฝังในบริบทของโรงเรียน

หลักการพัฒนานวัตกรรมนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) การเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (2) การเรียนรู้ผ่านวัฒนธรรมท้องถิ่น และ (3) การบูรณาการคุณธรรมในบริบทชีวิตจริง ผ่านกระบวนการที่เน้นให้ “พี่” นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องบทสวดมนต์พร้อมสวดแทรกคุณธรรม 10 ประการของหลวงปู่มั่น ไปยัง “น้อง” นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น การฝึกท่องบทสวดมนต์ การฝึกท่อง 10 คำสอนของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต การฝึกแสดง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งล้วนกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

จากการศึกษาสภาพปัญหา พบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับต่ำ ขาดเวทีในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และไม่มีโอกาสเรียนรู้คุณธรรมผ่านกระบวนการที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง อีกทั้งยังไม่มีแบบอย่างที่ดีในระดับชั้นเรียน ดังนั้น จึงต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะชีวิตจริงและเกิดการเรียนรู้จากกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนจำนวนมากยังใช้รูปแบบการสอนที่เน้นการบรรยาย (Passive Learning) ซึ่งไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะด้านคุณธรรมและจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ การพัฒนานวัตกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม” จึงเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเพื่อน ได้ฝึกฝนบทบาทผู้นำและผู้ตาม รู้จักการประกวดและแข่งขัน รู้จักความรับผิดชอบ การเสียสละ และการทำงานร่วมกันด้วยความอ่อนโยน

วัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรมนี้ คือ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการ Soft Power ทางวัฒนธรรมโดยใช้ ADDARR Cycle Model อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมตามหลัก 10 คำสอนของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
3. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของบทสวดมนต์ และมีความสามารถในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างพี่น้องในโรงเรียน ผ่านการเรียนรู้ร่วมกันอย่างอ่อนโยน
5. เพื่อเป็นต้นแบบของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

นวัตกรรมนี้ไม่เพียงเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังเป็นการหล่อหลอมเยาวชนไทยให้เติบโตเป็นคนดี มีคุณธรรม และมีจิตวิญญาณความเป็นไทยอย่างแท้จริง โดยใช้พลังแห่ง “บทสวดมนต์” เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงจิตใจของผู้เรียน ให้เปิดรับคุณค่าทางวัฒนธรรมและธรรมะอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน

โรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร) มีนโยบายซอฟต์แวร์พาวเวอร์กับการศึกษาการจัดการเรียนรู้ คือ การเตรียมผู้เรียนไปสู่สังคมในอนาคต (ความเป็นพลเมืองโลก) ซึ่งคำว่า ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ มีนักวิชาการไทย นักคิด นักเขียนหลายคนได้พยายามแปลคำนี้ไว้ เช่น อำนาจอ่อน พลังอำนาจแบบอ่อน อำนาจแบบอ่อน อำนาจนุ่ม อำนาจละมุน พลังอำนาจแบบฉลาด อำนาจโน้มน้าว อำนาจโน้มน้าว อำนาจน่าไว้วางใจ อำนาจทางวัฒนธรรม ฯลฯ ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ สามารถแฝงอยู่ในกิจกรรมต่างๆ และเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคมนั้นๆ ได้ รวมทั้งสามารถมีอยู่ทั้งในประเทศเสรีนิยม สังคมนิยม หรือแม้แต่อำนาจนิยม ประเทศต่างๆ สามารถใช้แนวคิดนี้แฝงเข้าไปในการดำเนินนโยบายสาธารณะ เพื่อทำให้ผู้ที่อยู่ใต้อำนาจนี้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด ค่านิยม และวัฒนธรรมไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ มีอิทธิพลกับชีวิตประจำวันของผู้คน และซอฟต์แวร์พาวเวอร์ นี้ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงได้จากการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนกัน บางครั้งทำให้สังคมเกิดการพัฒนา บางครั้งทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย แม้กระนั้นก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าชีวิตของผู้คนล้วนมีความสัมพันธ์อยู่กับซอฟต์แวร์พาวเวอร์ หากนิยามแบบ

แคบๆ ก็คือซอฟต์แวร์หมายถึง อำนาจในการชักจูงหรือโน้มน้าวให้ปฏิบัติตามที่ตนประสงค์ โดยการสร้างเสน่ห์ ภาพลักษณ์ ความชื่นชม และความสนใจ พร้อมทั้งจะร่วมมือกันต่อไป อำนาจในลักษณะนี้จะได้รับการยอมรับมากกว่าการออกคำสั่งโดยใช้อำนาจบังคับขู่เข็ญ หรืออำนาจเชิงบังคับอย่างอำนาจทางทหาร ที่เรียกว่า ฮาร์ดพาวเวอร์ (hard power) นั่นเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องการได้รับการพัฒนารอบด้าน วินาทีน้อยน้อยทั้ง 2 ด้านขาดไม่ได้ คือ การพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี และการพัฒนามิติต่างด้านจิตใจผ่านกิจกรรมสภานุญูสอนใจ และห้อง 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น พลังแห่งความอ่อนโยนที่เกิดกับครูและนักเรียน จะช่วยเสริมสร้างพลังการเรียนรู้ ผู้สอนรักผู้เรียน ผู้เรียนรักผู้สอน สื่อสารแบบใจต่อใจ จากใจผู้สอน สู่ใจผู้เรียน เกิดเป็นความเข้าใจเชิงลึกและความไว้วางใจ (Trust) นั่นคือการพัฒนามิติต่างด้านจิตใจ ครูและนักเรียนพัฒนาตนเองให้เกิดพลังนี้จะสร้างเสน่ห์ทางพระพุทธศาสนา มีคุณธรรมแห่งความอ่อนโยน 7 ประการ ดังนี้ การมีจิตใจที่อ่อนโยน การดำเนินชีวิตอยู่ในทางสายกลาง การฝึกฝนวางกายไม่หลงไปกับสิ่งยั่วยุต่างๆ การอยู่กับปัจจุบันธรรมอย่างต่อเนื่อง การมีความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน การมีความโอบอ้อมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ซึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนเข้าร่วมการแข่งขันสภานุญูสอนใจ และห้อง 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น และร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ในการบ่มเพาะตนเองและเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตเรียนรู้และฝึกฝนตนเอง ขัดเกลาตนเอง อยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง มีความอ่อนโยนต่อตนเอง อ่อนโยนต่อผู้อื่น เป็นเสน่ห์ เป็นที่ชื่นชม มีภาพลักษณ์ให้ภาพลักษณ์บารมีให้คนนับถือ ทำให้มีจิตใจเมตตากรุณา จะทำให้ไม่โกรธเกลียดใคร ทำให้มีความไว้วางใจและอยากปฏิบัติตาม ทำให้ผู้เรียนมีความไว้วางใจในตัวผู้สอนระดับสูง (High Trust) ซอฟต์แวร์ส่งเสริมการเรียนรู้ ความอ่อนโยนของครูเป็นเสมือนการสื่อสารจากใจของครูสู่ใจของศิษย์ โดยเคารพผู้เรียน เคารพสิทธิส่วนบุคคล เคารพศักดิ์ศรีของผู้เรียน ความอ่อนโยนแสดงออกด้วยภาษากายหรือคำพูดและการสื่อสารถึงความรู้สึกภายในของครู ซึ่งผู้เรียนสามารถสัมผัสรับรู้ได้ เกิดความเชื่อมั่นถึงความอ่อนโยน ความรัก ความเมตตาแบบไม่มีเงื่อนไขที่ครูโอบอ้อมประคับประคอง ให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ “ถ้าครูสอนศิษย์ด้วยจิตที่เมตตา บรรยากาศการเรียนรู้จะเหมือนแสงจันทร์”

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนานวัตกรรม

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการ Soft Power ทางวัฒนธรรมโดยใช้ ADDARR Cycle Model อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมตามหลัก 10 คำสอนของหลวงปู่่มั่น ฐิตัตโต
3. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของบทสภานุญู และมีความสามารถในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างพี่น้องในโรงเรียน ผ่านการเรียนรู้ร่วมกันอย่างอ่อนโยน
5. เพื่อเป็นต้นแบบของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

4. กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม

นวัตกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงภัญญะ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” พัฒนาขึ้นจากการบูรณาการ 5 แก่นแนวคิดสำคัญ ได้แก่

1. แนวคิดพื้นฐานที่ใช้เป็นฐานในการพัฒนา

องค์ประกอบ	แนวคิด
Soft Power ทางวัฒนธรรม	ใช้พลังทางวัฒนธรรม “บทสรวงภัญญะ” เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนภาคภูมิใจในรากเหง้าวัฒนธรรมท้องถิ่น
Active Learning (การเรียนรู้เชิงรุก)	จัดกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงผ่านบทบาท “พี่สอนน้อง”
หลักธรรม 10 ประการของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต	เป็นกรอบแนวคิดในการปลูกฝังคุณธรรม เช่น สติ ความเพียร เมตตา เสียสละ ฯลฯ
Peer Learning (การเรียนรู้แบบเพื่อนสอนเพื่อน)	พัฒนานักเรียนชั้นพี่เป็นผู้นำกิจกรรม ถ่ายทอดคุณธรรมและวัฒนธรรมสู่น้อง
ADDARR Cycle Model	กรอบแนวคิดการพัฒนา “พี่ชวนน้องสืบสาน วัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงภัญญะ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” โดยใช้ ADDARR Cycle Model

2. ปัญหาและความต้องการที่พบ

- นักเรียนขาดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและบทสรวงภัญญะ
- พฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ขาดความเคารพ ขาดวินัย
- ไม่มีเวทีให้แสดงออกเชิงสร้างสรรค์
- ขาดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติตามหลักธรรม

3. แนวทางการพัฒนานวัตกรรม (Innovation Development Process)

1. ศึกษาบริบทและปัญหา

- วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียน
- สำรวจความรู้ ทักษะ และความสามารถในการสื่อสารด้านวัฒนธรรม

2. ออกแบบกิจกรรม “พี่ชวนน้อง”

- คัดเลือกนักเรียนชั้นพี่เป็นผู้นำการสืบสาน
- บูรณาการบทสรวงภัญญะกับคำสอนของหลวงปู่มั่น
- ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การร้อง การแสดง การเขียน การสะท้อนตนเอง และการประกวดแข่งขัน

3. ดำเนินกิจกรรม

- จัดเวทีให้พี่น้องเรียนรู้ร่วมกัน
- พัฒนาทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ

4. ประเมินผลและสะท้อนกลับ

- ประเมินผลพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลง
- รับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ครู และชุมชน

5. ขยายผล

- นำผลลัพธ์ไปพัฒนาหลักสูตรกิจกรรม
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่าย

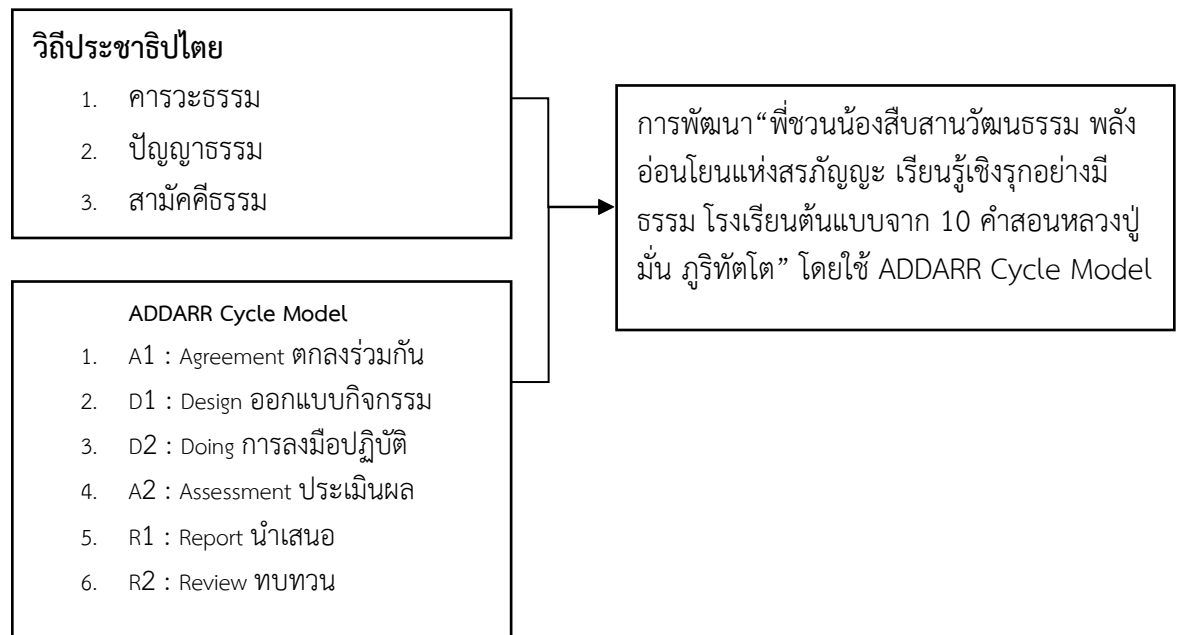
4. ผลลัพธ์ตามกรอบแนวคิด

ด้านผลลัพธ์	รายละเอียด
ด้านคุณธรรม	นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้คำสอนของหลวงปู่มั่นในชีวิตประจำวัน ด้านวัฒนธรรม
ด้านวัฒนธรรม	นักเรียนมีทักษะในการสืบสานและถ่ายทอดบทสรภัญญะได้อย่างมั่นใจ
ด้านความสัมพันธ์	เกิดความรัก ความสามัคคี และพลังอ่อนโยนในโรงเรียนผ่านความสัมพันธ์แบบพี่น้อง
ด้านการเรียนรู้	ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น เรียนรู้เชิงรุก และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน

5. ขั้นตอนหรือวิธีการสร้างพัฒนานวัตกรรม

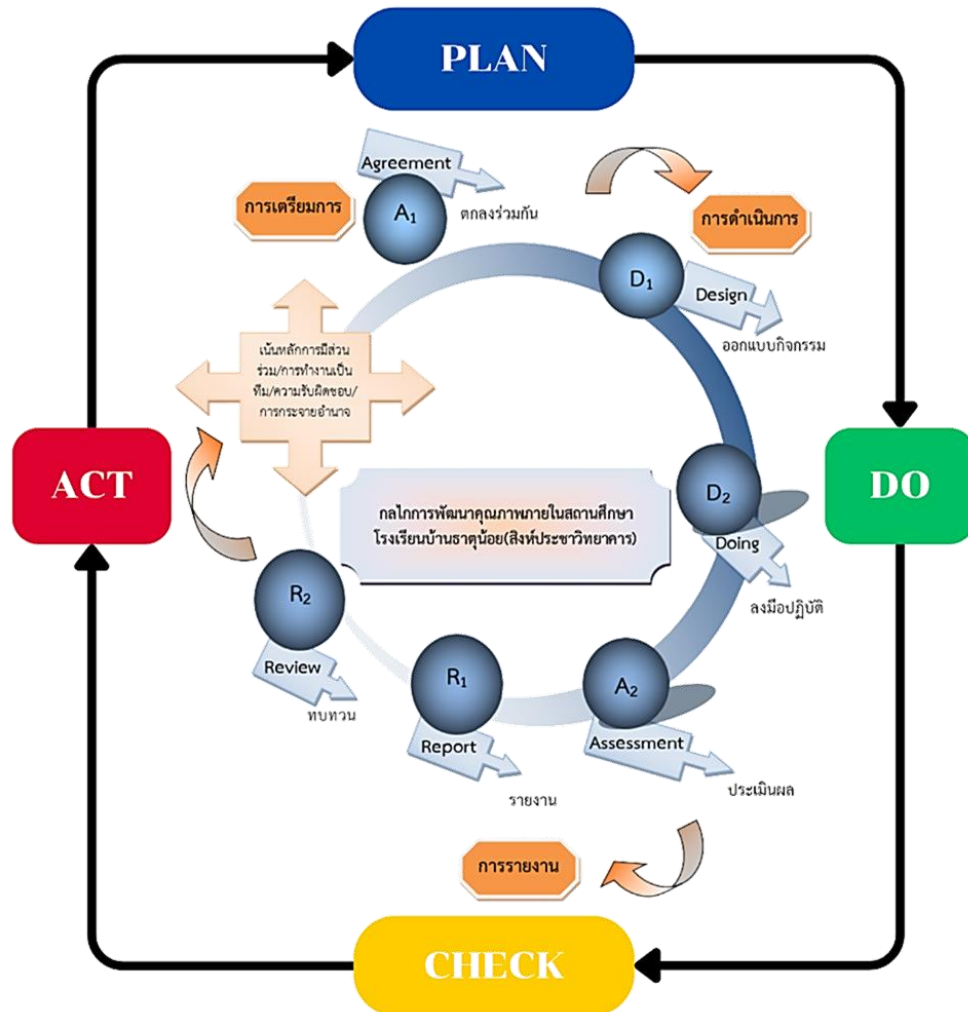
การพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีทิศทางที่ชัดเจน และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาในทุกมิติ โรงเรียนบ้านธาตุน้อย (สิงห์ประชาวิทยาคาร) จึงได้ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมภายใต้แนวคิด “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งศรัทธา เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น เรียนรู้แบบเชิงรุก และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างยั่งยืนสามารถกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนา“พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งศรัทธา เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” โดยใช้ ADDARR Cycle Model

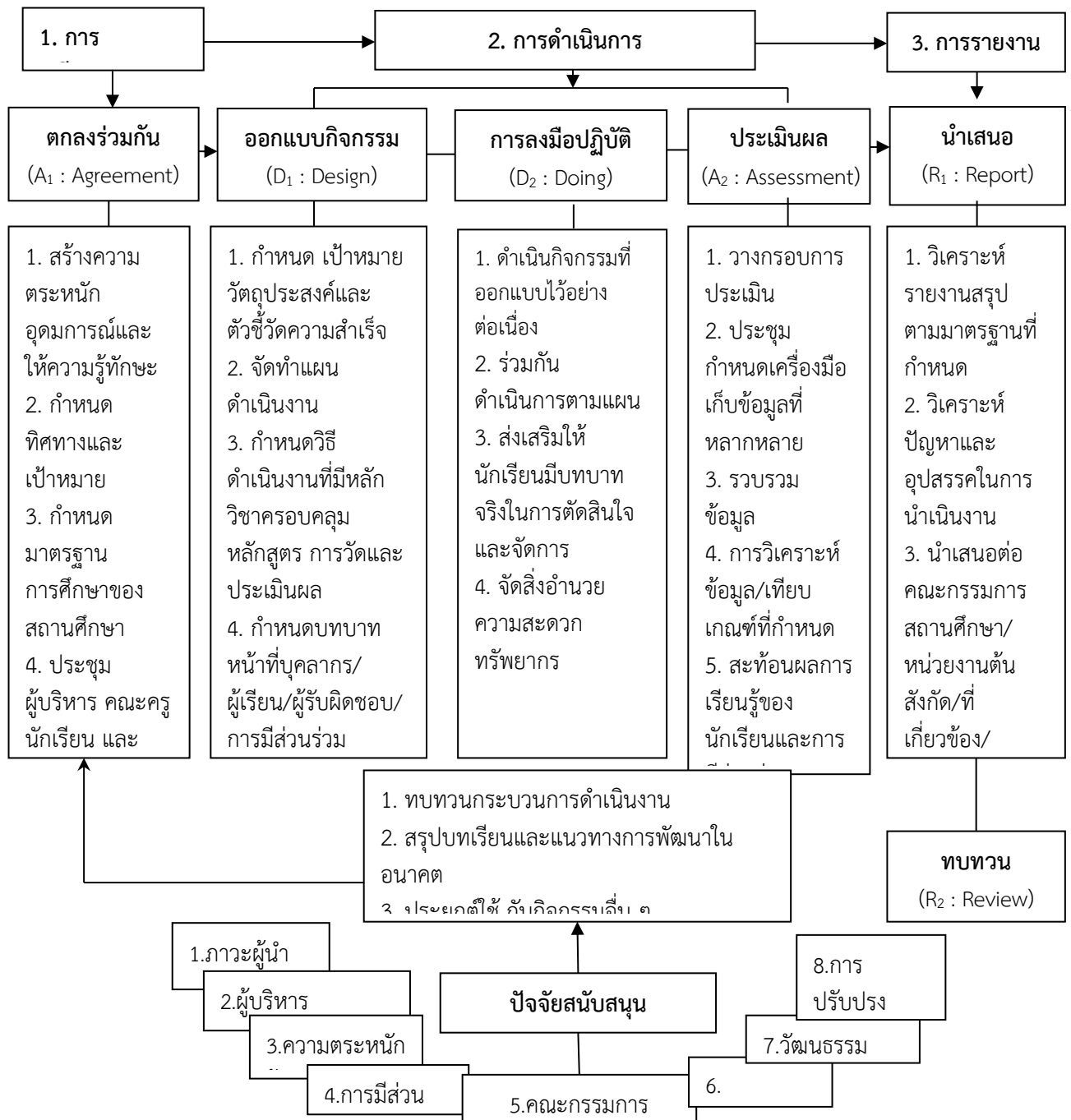

การออกแบบนวัตกรรมครั้งนี้มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมตามหลัก 10 คำสอนของหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต โดยใช้ ADDARR Cycle Model ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน ดังนี้

ภาพที่ 2 ADDARR Cycle Model (สมประสงค์ ยมนา, 2560)

โรงเรียนบ้านธาตุน้อย (สิงห์ประชาวิทยาคาร) ได้ดำเนินงาน “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงภูมูะ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต” โดยใช้ ADDARR Cycle Model” โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีส่วนร่วมมากขึ้น เรียนรู้แบบเชิงรุก และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมการะธรรม ปัญญาธรรม และสามัคคีธรรม ผ่านกระบวนการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 3 การดำเนินงานตามกิจกรรม ADDARR Model

3.2.1 ตกลงร่วมกัน (A1 : Agreement)

การตกลงร่วมกัน คือจุดเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนา “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรัญญะ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต” ที่เน้นให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางทิศทาง และข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน โดยมีพื้นฐานมาจากหลักการมีส่วนร่วม เสียงของทุกคนมีความหมายเท่าเทียมกัน ซึ่งสะท้อน “หลักคุณธรรม” อย่างชัดเจน มีรายละเอียดดังนี้

- ครูที่ปรึกษาและคณะทำงานประชุมร่วมกับนักเรียนแกนนำเพื่อทำความเข้าใจเป้าหมายและคุณค่าของกิจกรรม

- ตกลงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน
- ยืนยันการใช้ 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต เป็นกรอบหลักในการดำเนินงาน
- สร้างความร่วมมือกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนโครงการ

3.2.2 ออกแบบกิจกรรม (D1 : Design)

การดำเนินการเป็นกระบวนการนำแผนที่ได้จัดทำไว้ไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตลอดจนสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

- กำหนดรูปแบบกิจกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม” โดยบูรณาการการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- วางแผนเนื้อหาและกระบวนการถ่ายทอด “สรัญญะ” พร้อมสอดแทรกคำสอนหลวงปู่่มั่น
- ออกแบบบทบาทของ “พี่” (รุ่นพี่ ม.2-ม.3) และ “น้อง” (รุ่นน้อง ม.1) ในกิจกรรม
- จัดทำปฏิทินกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินงาน สถานที่ ผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรที่ต้องใช้
- เตรียมสื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ และชุดคำถาม/กิจกรรมสะท้อนคิด

3.2.3 การลงมือปฏิบัติ (D2 : Doing)

เป็นกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้ในขั้นตอนก่อนหน้า โดยมุ่งเน้นการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และเน้นการเรียนรู้จากการลงมือทำจริง เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมผ่านประสบการณ์ตรงของนักเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ดำเนินกิจกรรมตามแผน โดยให้รุ่นพี่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกิจกรรม ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่รุ่นน้อง
- ใช้กระบวนการ Active Learning เช่น การฝึกปฏิบัติ การเล่าเรื่อง การร้องสรัญญะ การแสดงบทบาทสมมติ
- สอดแทรกการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมจากคำสอนหลวงปู่่มั่นในทุกขั้นตอน
- เก็บร่องรอยหลักฐานการดำเนินงาน เช่น ภาพถ่าย วิดีโอ บันทึกกิจกรรม

3.2.4 การประเมินผล (A2 : Assessment)

เป็นกระบวนการสำคัญในการตรวจสอบ ติดตาม และสะท้อนผลการดำเนินงาน โดยเน้นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้

- ประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ เช่น ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ทักษะการร้องสรวัญญะการทำงานร่วมกัน และการสะท้อนคุณธรรม
- ใช้การประเมินหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การประเมินตนเอง การประเมินจากเพื่อน และการประเมินจากครู
- รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.2.5 นำเสนอ (R1 : Report)

เป็นกระบวนการถ่ายทอดผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อสะท้อนความสำเร็จ ปัญหา และแนวทางพัฒนา โดยเน้นความโปร่งใส มีส่วนร่วม และนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษาและพื้นที่อย่างยั่งยืน

- จัดทำรายงานผลการดำเนินงานทั้งในรูปแบบเอกสารและสื่อดิจิทัล
- นำเสนอผลงานต่อผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน
- เผยแพร่กิจกรรมและผลงานผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เพจเฟซบุ๊ก หรือเวทิงงานวัฒนธรรม

3.2.6 ทบทวน (R2 : Review)

เป็นกระบวนการสรุป วิเคราะห์ และประเมินผลย้อนกลับเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และระบบการจัดการในสถานศึกษา

- จัดประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน
- วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง และปัญหาอุปสรรคที่พบ
- ปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนและความต้องการของชุมชน
- เก็บบทเรียนเป็นแนวทางสำหรับดำเนินกิจกรรมในปีถัดไป

3.2.7 ปัจจัยสนับสนุน

- ผู้บริหารโรงเรียน ให้การสนับสนุนเชิงนโยบาย งบประมาณ และเวลา
- ครูที่ปรึกษา เป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก
- นักเรียนแกนนำ มีความตั้งใจจริงและรับผิดชอบต่อบทบาทของตน
- ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความร่วมมือ สนับสนุนข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น และเข้าร่วมกิจกรรม
- ทรัพยากร เช่น สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ดนตรี เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- เครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก ช่วยเสริมองค์ความรู้และเพิ่มโอกาสเผยแพร่ผลงาน

6. กระบวนการหาคุณภาพของนวัตกรรม

นวัตกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงสวรรค์ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มั่นใจว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้จริง โดยดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
 - จัดทำร่างแผนกิจกรรมและเครื่องมือวัดผล
 - ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา วัฒนธรรม และคุณธรรม จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์
 - ใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 แสดงว่ามีความสอดคล้องในระดับสูง
2. การทดสอบประสิทธิภาพนวัตกรรม (Efficiency Testing)
 - ทดลองใช้กิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างนำร่อง (Try-out) จำนวนนักเรียน 15 คน เพื่อปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง
 - คำนวณประสิทธิภาพกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2) ตามเกณฑ์ 80/80
 - ผลที่ได้ E1 = 84.67 และ E2 = 86.33 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
3. การประเมินผลก่อนและหลังใช้ (Pre-test/Post-test)
 - ใช้แบบทดสอบวัดความรู้และแบบประเมินคุณธรรม 3 ด้าน (คารวะธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม)
 - ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนและครูผู้สอน
 - ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
 - ผลการประเมินความพึงพอใจรวมอยู่ที่ร้อยละ 94.50 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”
 - นักเรียนชื่นชอบความสนุกของกิจกรรมและการได้เรียนรู้วัฒนธรรมผ่านการปฏิบัติจริง
5. การสะท้อนผลและปรับปรุง (Reflect & Revise)
 - จัดเวทีสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียน ครู และผู้ปกครอง
 - นำข้อเสนอแนะมาปรับกิจกรรม เช่น เพิ่มเวลาซ้อมบทสรวงสวรรค์ จัดทำคู่มือสื่อดิจิทัล และขยายช่องทางเผยแพร่

สรุปคุณภาพนวัตกรรม

นวัตกรรมนี้มีคุณภาพในระดับสูง ทั้งด้านความถูกต้องของเนื้อหา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง จึงเหมาะสมสำหรับการนำไปขยายผลสู่โรงเรียนและชุมชนอื่นๆ

7. การนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา

ผลงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้รับการนำไปใช้จริงในบริบทของโรงเรียน โดยบูรณาการเข้ากับกิจกรรม“พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสภากัญญา เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต” ภายใต้กระบวนการ ADDARR Cycle Model ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ คารวะธรรม ปัญญาธรรม และสามัคคีธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

การนำไปใช้จริงในบริบทของโรงเรียน

กิจกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสภากัญญา” ได้ถูกนำไปใช้จริงภายในโรงเรียน โดยบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย สังคมศึกษา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผ่านกระบวนการ ADDARR Cycle Model ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analyze) ออกแบบ (Design) พัฒนา (Develop) ดำเนินการ (Action) สะท้อนผล (Reflect) และปรับปรุง (Revise)

ในกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 ได้ร่วมกันถ่ายทอดบทสภากัญญาตามภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมสอดแทรก คารวะธรรม (การเคารพครูบาอาจารย์และวัฒนธรรม) ปัญญาธรรม (การคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์) และสามัคคีธรรม (การทำงานเป็นทีม) ลงในทุกขั้นตอนของกิจกรรม

การพัฒนาต่อยอดจากการดำเนินงาน

จากการดำเนินกิจกรรมในระยะแรก โรงเรียนได้ต่อยอดแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบันทึกประวัติศาสตร์ชุมชนผ่านบทสภากัญญา การประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล เช่น การตัดต่อคลิปวิดีโอและจัดทำสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อให้การสืบสานวัฒนธรรมเข้าถึงผู้เรียนยุคใหม่มากขึ้น

นอกจากนี้ ยังได้พัฒนากิจกรรมให้เชื่อมโยงกับโครงการ Soft Power ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมการแข่งขันในระดับต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมที่นักเรียนสามารถเป็นผู้นำการเผยแพร่ได้ด้วยตนเอง

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการนำไปใช้

- ด้านผู้เรียน นักเรียนมีความกล้าแสดงออกทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน และซึมซับคุณธรรม 3 ด้านอย่างเป็นรูปธรรม
- ด้านโรงเรียน โรงเรียนมีภาพลักษณ์ที่โดดเด่นในฐานะ “โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้เชิงรุกด้วย Soft Power”
- ด้านชุมชน เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน
- ด้านการเรียนรู้ กระบวนการ ADDARR ช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถสะท้อนผล ปรับปรุง และยกระดับกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการขยายผล

- นำรูปแบบกิจกรรมไปเผยแพร่ในโรงเรียนเครือข่าย ทั้งในระดับตำบลและอำเภอ
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูและนักเรียนแกนนำสามารถเป็นวิทยากร ถ่ายทอดวิธีจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่บูรณาการวัฒนธรรมกับคุณธรรม
- ประยุกต์กิจกรรมเข้ากับวัฒนธรรมอื่นในชุมชน เพื่อสร้างความหลากหลายและความน่าสนใจ

- สร้างแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับรวบรวมคลิปวิดีโอและสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าถึงได้กว้างขึ้นในระดับประเทศและต่างประเทศ
- เข้าร่วมการแข่งขันห้องสภานักเรียนในระดับต่างๆ ที่มีการจัดแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

8. ผลการใช้นวัตกรรม

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงจากปราชญ์ท้องถิ่น สามารถต่อยอดวัฒนธรรมของชุมชน ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำองค์ความรู้มาสร้างนวัตกรรมสู่การสร้างซอฟต์แวร์ที่มีคุณค่า สร้างมูลค่าสร้างอาชีพได้

ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา โรงเรียนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ ADDARR Model จะมีกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนบูรณาการตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่การสร้างซอฟต์แวร์เป็นรูปธรรม ยั่งยืน เป็นที่ยอมรับของชุมชน จนได้รับการเชิญการเข้าร่วมประกวดแข่งขันในงานสำคัญต่างๆ ทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด

9. สรุปผลการใช้นวัตกรรม และการอภิปรายผล

การนำนวัตกรรม “พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสภานักเรียน เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต” ไปใช้ในบริบทของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการ ADDARR Cycle Model สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดบทสภานักเรียนได้ถูกต้องร้อยละ 95
2. ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ปณิธาน และสามัคคีธรรม ผ่านการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ร้อยละ 100 ของผู้เข้าร่วมมีพฤติกรรมบ่งชี้ที่ชัดเจน
3. พัฒนาทักษะการสื่อสารและความกล้าแสดงออก ผู้เรียนร้อยละ 92 สามารถนำเสนอผลงานต่อสาธารณะได้อย่างมั่นใจ
4. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ผ่านการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และปราชญ์ท้องถิ่น

การอภิปรายผล

จากผลการดำเนินงาน นวัตกรรมนี้มีจุดเด่นและข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

- การบูรณาการคุณธรรมกับการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่มีความรู้ทางวัฒนธรรม แต่ยังเกิดการพัฒนาทางด้านจิตใจและทักษะชีวิต
- กระบวนการ ADDARR Cycle Model ช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ เริ่มจากการวิเคราะห์บริบท ออกแบบกิจกรรม ทดลองใช้ สะท้อนผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้คุณภาพกิจกรรมสูงขึ้นในแต่ละรอบ
- การใช้ Soft Power ผ่านวัฒนธรรม ส่งผลให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดการยอมรับในผลงานของนักเรียนมากขึ้น
- ผลลัพธ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ โดยมีร้อยละความสำเร็จเฉลี่ย 94.25% แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมมีประสิทธิภาพสูง

- ปัจจัยความสำเร็จ คือการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การเตรียมการที่รอบคอบ และการสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์จากโรงเรียนและชุมชน

- ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา ควรเพิ่มการใช้สื่อดิจิทัลหลากหลายรูปแบบ เช่น พอดแคสต์ หรือสื่อ VR เพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียนยุคใหม่ และขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่ายในวงกว้าง

10. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรม

1. ขยายกิจกรรมสู่โรงเรียนเครือข่าย

- ถ่ายทอดรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับโรงเรียนใกล้เคียง ทั้งในระดับตำบลและอำเภอ
- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและยกระดับมาตรฐานร่วมกัน

2. พัฒนาสื่อดิจิทัลเชิงโต้ตอบ (Interactive Media)

- สร้างคอนเทนต์รูปแบบอินโฟกราฟิก วิดีโอ 360 องศา หรือแอปพลิเคชัน AR/VR เพื่อจำลองบรรยากาศการขับร้องสรภัญญะ

- จัดทำช่องทางออนไลน์กลาง เช่น เว็บไซต์หรือเพจ “คลังบทสรภัญญะ” เพื่อเผยแพร่และเก็บผลงานอย่างเป็นระบบ

3. บูรณาการกับรายวิชาอื่นและโครงการพิเศษ

- เชื่อมโยงกับวิชาดนตรี ศิลปะ ภาษาไทย สังคมศึกษา และโครงการอาชีพ
- ผสานกับโครงการ Soft Power ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือกิจกรรมท้องถิ่นสัมพันธ์ของชุมชน

4. เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่น

- เชิญครูภูมิปัญญาและผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนมาเป็นพี่เลี้ยง ถ่ายทอดความรู้เชิงลึก
- จัดเวที “ชุมชนร่วมสืบสานสรภัญญะ” เพื่อกระตุ้นให้คนทุกวัยมีส่วนร่วม

5. ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

- ใช้แบบประเมินหลากหลาย ทั้งการสังเกต การสะท้อนความคิดเห็น และการทดสอบความรู้
- วิเคราะห์ผลเพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนแต่ละรุ่น

6. พัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนแกนนำ

- จัดอบรมเทคนิคการขับร้อง การสื่อสาร และการผลิตสื่อดิจิทัล
- ส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำเป็นวิทยากรเยาวชน เพื่อขยายผลสู่สังคมวงกว้าง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กาญจนา, ส. (2563). การบูรณาการคุณธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทร์เพ็ญ, ว. และคณะ. (2564). Soft Power กับการเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐวุฒิ, พ. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารของผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต. (2545). โอวาทธรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรม. (2563). การสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.

ภาคผนวก

นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ กิจกรรมการแข่งขันสวดมนต์หมู่ ทำนองสรภัญญะ
ระดับชั้น ป.1 -6
งานประเพณีออกพรรษา ตักบาตรเทโวโรหณะ ณ วัดสว่างอารมณ์ อำเภอลำลูกกา จ.ปทุมธานี พ.ศ. 2565

นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ กิจกรรมขับร้องสรภัญญะในบุญกฐินสามัคคี ระดับชั้น ป.1 – 6นักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 กิจกรรมขับร้องสรภัญญะในบุญกฐินสามัคคี ระดับชั้น ม.1 –3 ครูได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 กิจกรรมขับร้องสรภัญญะในบุญกฐินสามัคคี ระดับชุมชน งานบุญกฐินสามัคคี วัดคอนสาย ตำบลสามัคคี อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2565

นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขันขับร้องสรภัญญะทำนองอีสาน ระดับชั้น ป.1 – 6
นักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศ การแข่งขันขับร้องสรภัญญะทำนองอีสาน ระดับชั้น ม.1 – 3
ครูได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 การแข่งขันขับร้องสรภัญญะทำนองอีสาน ระดับชุมชน
งานบุญกฐินสามัคคี วัดบะยาว ตำบลหนองหมี่ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2565

นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขันขับร้องสรภัญญะทำนองอีสาน ระดับชั้น ป.1 – 6
นักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศ การแข่งขันขับร้องสรภัญญะทำนองอีสาน ระดับชั้น ม.1 – 3
ครูได้รับรางวัลรองชนะเลิศ การแข่งขันขับร้องสรภัญญะทำนองอีสาน ระดับชุมชน
งานบุญกฐินสามัคคี วัดป่าหนองบก ตำบลหนองหิน อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2565

ครูและนักเรียนร่วมสวดบทสรวงัญญะ ทำนองอีสาน
งานบุญกฐินสามัคคี วัดสระเกษ ตำบลนาพิน อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2566

ครูและนักเรียนร่วมสวดบทสวดมนต์ ทำนองอีสาน
งานบุญสมโภชน์พระ วัดห้องเตย ตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2566

นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง การแข่งขันสวดมนต์หมู่ ทำนองสรภัญญะ
งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 70 ระดับเครือข่าย
สถานที่ โรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร) ตำบลธาตุน้อย อำเภอลำปาง พ.ศ. 2566

ครูและนักเรียนรับโล่ที่รางวัล และร่วมสวดบทสรวงบุญ ทานองอีสาน
งานอริยบูชา พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พ.ศ.2566

ครูและนักเรียนรับโล่รางวัล
โครงการประชุมสัมมนาสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่ายชาวพุทธ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

หนังสือรับรองผลงาน

ข้าพเจ้า นายสมประสงค์ ยมนา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร) ได้ออกหนังสือฉบับนี้ให้ไว้ เพื่อรับรองว่า นางสาวอริสา แซ่โจ้ว ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำผลงาน โรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง พี่ชวนน้องสืบสานวัฒนธรรม พลังอ่อนโยนแห่งสรวงสวรรค์ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีธรรม โรงเรียนต้นแบบจาก 10 คำสอนหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต จริง

ออกให้ไว้ ณ วันที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2568

นายสมประสงค์ ยมนา

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านธาตุน้อย(สิงห์ประชาวิทยาคาร)

